

Adresse Fossveien 24
0551 Oslo
Norge

Telefon (+47) 22 99 55 00

Post Postboks 6853
St. Olavs plass
N-0130

Faktura Postboks 386
Alnabru
0614 Oslo

Org.no. 977027233
Giro 8276 0100265

Camilla Steinum
[Uten tittel]

MFA
Kunstakademiet 2012

KHIODA
Kunsthøgskolen i Oslo,
Digitalt Arkiv

www.khioda.no
khioda@khio.no

Publikasjoner som arkiveres/publiseres i KHIODA reguleres av Lov om opphavsrett til åndsverk.

Opphavsmannen beholder opphavsretten til materialet i KHIODA, men gir brukerne tillatelse til å sitere fra verket, samt videreformidle det til andre, i henhold til åndsverkslovens regler. En forutsetning er at navn på utgiver og opphavsmann angis.

Kommersiell bruk av verket er ikke tillatt uten etter skriftlig avtale med opphavsmannen.

CAMILLA STEINUM

Kunstakademiet, Oslo, 2012

SKITTENDE KONSEPTER

For meg er tilværelsen noe absurd og uforståelig, det kan virke som ingenting har mening utenom den jeg skaper selv. Vi konstruerer en virkelighet med materielle tilbehør og en iscenesettelse av oss selv gjennom kropp og fremtoning. Der det hverdagslige noen ganger kan virke så surrealistisk og fjernt.

Kunsten er noe menneskelaget. Når arkeologer leter etter tegn på hvor tidlig i historien mennesket har hatt intelligens, så leter man etter tegn på kunst. Eller «unyttige» redskaper, som redskaper for å skape farge. Jeg tenker at det er der mennesket skiller seg fra dyrene med gleden ved å skape utenfor et praktisk bruksområde.

Jeg ser på kunst som et sted der man kan tenke over og jobbe med problemstillinger som ikke nødvendigvis har en direkte funksjon. Jeg ser på kunst som en måte å kommunisere med en taktisk kunnskap, der farger, tekstur og det å bevege seg i et rom og oppfatte gjennom følesansene kan undersøkes og utfordres. Jeg ser ikke på det som noe som skal «forstås» eller nødvendigvis analyseres, men som en erfaring eller noe man kan undres over. En måte å se på verden og vise sin verden.

Mine arbeidsrutiner når det kommer til kunst er preget av vekslende intensitet. I noen perioder jobber jeg fysisk hardt med større konkrete objekter i andre perioder med mindre ting som aldri blir noe mer enn en undersøkelse inne på atelieet. Som små akvareller, skulpturer, samlinger av objekter, tekster og installasjoner.

I starten på min bachelor jobbet jeg med å systematisk samle avfall fra mennesker som hår, avlagte klær, lukt og flekker. Jeg så for meg at gjennom å studere disse små fenomenene ville jeg også bli klar over større strukturer i samfunnet, og ideer rundt det å være menneske. Vårt forholdet til kulturelle renhetsideale -som et moderne ritual, og hvorfor vi avskyr vårt eget avfall. Igjennom denne «forskningen» ble jeg klar over menneskets behov for rene konsepter. Der det i forskjellige kulturer blir operert med forskjellige systemer for å opprettholde en form for renhet. Enten om det er ved å ikke spise svinekjøtt, avskjerme menstruerende kvinner eller skifte truser daglig. I disse ritualene eller reglene er det en blanding av det praktiske behovet for å ikke få sykdom og troen på at visse materialer skal holdes adskilt.

I det første prosjektet jeg gjorde, “Stain”, gav jeg ut en hvit duk til tre forskjellige huster som de skulle ha på det bordet de brukte mest i en uke, for så å gi de tilbake til meg. Når jeg fikk de brukte dukene tilbake, vevde jeg en ny duk med de samme målene og fargene som flekkene som var blitt til på den ene duken. I dette prosjektet la jeg vekt på at flekkene var en integrert del av duken og på den måten ikke kunne fjernes uten å ødelegge den. Som en representasjon av skitt, og ikke the real shit.

Etter dette gjorde jeg et prosjekt “Smell Portrait” der jeg samlet lukten til fem jenter gjennom å levere ut tekstiler de skulle ha på seg i 8 timer. De innsamlede tekstilene ble presentert hver for seg i fem glasskolber der man kunne ta av lokket og lukte på de brukte tekstilene fra hver jente. Til min overraskelse så syntes folk det var mer ubehagelig enn jeg først hadde antatt, noe som kan ha med at de måtte stikke nesa oppi glasskolber der brukte truser lå.

Til min bachelor gjorde jeg prosjektet “Relics” der jeg samlet hår fra sluket i dusjen fra 12 forskjellige Oslo bad. De ble presentert i petriglass under forstørrelsesglass på fire bord. Der hårene på grunn av sin organiserte og avgrensede forskerestetikk ble oppfattet som rene organiske former. Etter disse prosjektene som observerte mer enn å ta i bruk avfallet fikk jeg lysten til å jobbe mer fabulerende og fysisk, og mindre organisert og distansert. For å starte dette forløpet der jeg ønsket at ideene og prosessen ikke skulle være så adskilt begynte jeg å veve inn materialene jeg tidligere hadde vist frem. Jeg tok også i bruk andre gjenstander som ting som hadde vært med meg en periode og på den måte hadde en affeksjonsverdi, og objekter jeg fant på gaten som var kastet eller forlagt.

HYGIENE

Jeg interesserer meg for det som oppfattes som rent og urent, der jeg ser etter ambivalensen og de skjøre skillene for hva som er akseptabelt og uakseptabelt i forhold til handlinger og materialer. Dette står i sammenheng med noe som både fremkaller en følelse av avsky og tiltrekkelse. Som håret som sitter igjen på børsten etter jeg har børstet meg, det har vært en del av meg men ligger nå som en påminnelse om min kroppslige forgjengelighet. Og andres hår på hodet kan oppfattes som tiltrekkende, men når det ligger igjen i dusjen oppfattes det som skittent. Det samme gjelder for andre objekter, som utesko satt på spisebordet eller undertøy uten på klærne.

Derimot har skitt, søppel og forråtnelse som har mistet sin identitet ikke lenger noe kraft til skam eller forferdelse. Det mister sin identitet ved å for eksempel bli delt opp i små partikler eller gå igjennom en resirkulerings prosess som kompost. Så pulveristerte rester etter hud som vi puster inn hver dag som støv er noe man lett aksepterer. Skittet har på den måten et iboende potensiale til å bli ryddet opp i eller gjennomgå en prosess der det igjen tar ny form. Det har muligheten til forandring og utvikling i motsetning til rene konsepter som er mer statisk og stillestående. I forhold til regler

for hva som oppfattes som rent og urent, kan det både virke som en byrde man må forholde seg til, men også som en beskyttelse. For eksempel kan det å vaske seg gjøre at man ikke overfører sykdom, samtidig som en utpreget kroppslukt kan virke frastøtende selv om det ikke er sykdom der. Det meste er forbundet med hva man er vant til, og hvilke regler man følger selv. I vår tid er lukt, skitt og avfall primært sett ned på, mens i andre tidsperioder har det vært andre idealer.

En økt form for materiell frihet som jeg opplever i vår vestelige verden gjør også at behovet for å fremstå rene som mer fremtredende. Fordi de elementære behovene er dekket får man et større behov for en selvrepresentasjon som fremstår plettfri og man får nye ritualer som går på en personlig kontroll. Frihet og selvrealisering har gjerne med renhet, kroppsidealisering og utvendig representasjon å gjøre, der man investerer i å skape seg selv som ren og tydelig.

Skitt og avfall knyttes også til ubehag ved mangel på kontroll. Som jeg tenker henger sammen med frykten for å feile og skammen dette påfører. Samtidig som dette handler om sosiale normer og reglene vi følger. En handling blir lett oppfattet som feil eller ukontrollerbar og disse handlingene kan manifestere seg materielt.

Når jeg var på utveksling et halvt år i Malmø lagde jeg en vev med ting jeg fant rundt på min vandring i byen. Alt fra sko, sneiper, klær og en fiskestang ble benyttet. I løpet av disse turene rundt på leting etter ting oppdaget jeg en mengde avklipte sykkellåser på bakken. Jeg begynte å samle på disse som ble til veven "Vigalante". De avklipte låsene lå som et tydelig tegn på en menneskeskapt kontroll som gikk galt, og som et vitne om en menneskelig handling mot de satte normene. Sammen med disse to vevene lagde jeg også en vev av hår fra frisører i området.

Interessen i håret ligger både i det som kroppslig avfall, men også handlingen, og at det å klippe seg i flere kulturer blir sett på som en overgang fra en periode til en annen, nesten praktisert som en magisk handling.

I forhold til mine seneste arbeider ser jeg også på natur som et sted mennesket har behov for å kontrollere, ved å klippe trær, style hager og rake løv. Der det på samme måte som i forhold til kroppen hele tiden må jobbes med og dresseres for å holdes i sjakk.

Renheten gjør at handlinger og materialer som er uønsket eller feil, lettere kommer til syne. Fordi ved å avgrense fenomener fra hverandre ser man merkbart skillet for hva som er hva, og sånn fremstille både seg selv og verden som klar og fri for smuss

Vi forholder oss kanskje til disse renhetsritualene som en metode for å fungere i denne ellers absurde tilværelsen som livet kan være.

KROPPEN

Kroppen som studie er en gjennomgående tråd i mine arbeider. Både som rester etter kropp og fraværet av kropp. I de seneste arbeidene har jeg jobbet med skulptur der jeg har kombinert vev

med sveisede strukturer. De sveisede strukturene fungerer både som en ramme til tekstilene, men også som en skulptur i seg selv. Skulpturene har med sin størrelse og utforming en forbindelse med de minimalistiske skulpturene i at de ikke bare forholder seg til øyet, men også en kroppslig oppfatning av skulpturene. I møte med skulpturene forholder betrakteren seg til fraværet av kropp i skulpturene, og på den måten kan bli klar over seg selv og sin egen kropp. Men kanskje som en motsetning til minimalismen har jeg et ønsket om at arbeidene mine ikke skal forholde seg til noen rene konsepter, men heller være en bastard kombinert av forskjellige referanser.

Jeg tenkte på kroppen som menneskets skall som er fylt opp av diverse referanser, språk og erfaringer. Som oppdragelse i en kultur med de normene og reglene derfra. Kroppen er det man forholder seg til hele tiden uansett kjønn, alder, kultur eller økonomi. Den er der som et vitne på din tilstedeværelse. Verden setter sine spor på kroppen og omvendt, der det er en tosideighet som ikke kan være uten hverandre. Restene etter kropp kan oppfattes skammelig ved å vise tegn på at man er dødelig gjennom å avgi avfall og foreldes. Selvom kroppen som noe midlertidig og denne forgjengeligheten er det som er det mest sikre i livet. Du kommer ikke unna din egen kropp og den er der til fryd og fordervelse, og det er sånn du kommuniserer med omverdenen igjennom en selvrepresentasjon og yttre fremstilling.

VEV

Jeg har min bachelor fra tekstil på Kunsthøyskolen i Oslo, og det var der jeg første gang ble introdusert for vev. Jeg bruker veven som en metode for å sortere elementer. Veven blir som et nett som holder fast materialer som hår, natur og menneskeskapte objekter. Strukturen i veven er viktig både når jeg setter opp en frittstående renning av tråder hvor selve prinsippet av å ha horisontale tråder som holder sammen det vertikale blir viktig. Og når jeg jobber med vev i mer klassisk forstand i en vevstol, gir den stramme strukturen i veven meg en befrielse til å jobbe, der jeg konsentrerer meg om de små partiene av gangen. Når veven er ute av vevstolen gir tekstilens mykhet og fleksibilitet muligheter for å jobbe skulpturelt med tekstilene i rommet.

Når jeg jobber med vevene er det en del av en estetisk prosess, der jeg kombinerer materialene malerisk, men forholder meg til vevene skulpturelt. Som en form i rom som man kan se fra flere sider.

Jeg jobber med vevene som collager eller assemblager der de forskjellige partiene kommuniserer med hverandre. Noen partier er fortettet og andre er transparente, og noen områder blir utført med en røffhet mot en mer finhet. Jeg jobber med en kombinasjon av materialer, syntetisk mot organisk, og bruksgjenstander mot greiner. Der kontrasten i materialene og objektene er noe av det jeg liker, samtidig som de ved første øyekast ikke hører sammen. Elementer som både tiltrekker og frastøter og en kombinasjon av det rene og det skitne. Jeg prøver å sette ulike verdier ved siden av hverandre

som gullkjede og hår, og bruker de på en uhirarkisk måte som deler av veven. Jeg tilsetter elementer som kan skape forskjellige historier utifra hvem som ser på de.

Jeg prøver i prosessen å bryte med mine forutintatte ideer om smak, hva som ser bra ut og ikke, for å både utfordre min egen estetikk, og for å komme videre i prosessen. Fordi jeg ikke har lyst til å stagnere i en stil eller ett uttrykk. Allikevell er det materialer eller farger som ofte kommer igjen.

STRUKTUR

Vevens oppbygning består av det loddrette og stringente i renningen mot det liggende man putter inn og sammen bygger dette en flate. Der det oppstår et rutenett mer eller mindre tydelig i forhold til tettheten på veven. Vevens struktur gjør at valgene man tar på begynnelsen av veven forsvinner underveis når man ruller den vevde delen inn i vevstolen. Som lag av historie, og lag av handling. Resultatet kommer ikke til syne igjen før hele veven er ferdig. Da vil det være vanskelig å gjøre korreksjoner uten å ødelegge veven, så handlingene man har gjort er endelige og kan ikke reverseres. Ved å ta et steg tilbake og rulle ut hele strekket kan man se sammenhenger som underveis ikke var åpenbare. Man kan ikke slette utførte handlinger, som en tatovering som vises som et minne om en tid, som hvis man fjerner vil skape et arr, og et fravær av den tanken du hadde. De feilene og manglene som oppstår i veven er også med som en del av helheten. Og kanskje også det som gir en bredere visuell historie.

Rutenettet er en menneskelaget konstruksjon som på den ene siden representerer noe universelt og en fortsetteslse som kan vare evig, samtidig som det forholder seg til noe logisk, et rasjonelt og uorganisk system. Rutenette eller griddet er også sterkt knyttet mot en modernistisk maletradisjon som fokuserer på reduksjon, flathet og en ikke illustrerende abstraksjon. Satt opp mot vev som i motsetning har mange konnotasjoner til den hjemmelige sværen, kvinnelig arbeid, taktilitet og følsomhet. Denne antinaturen som rutenettet er, satt sammen med greiner og rester etter liv skaper en dualitet mellom vevens mange betydningslag og denne ikke-representasjonene i rutenette.

I de seneste arbeidene mine har jeg jobbet med det transparent i veven, ved at trådene ikke ligger tett inntil hverandre, så det oppstår et rutenett med hull i mellom. Som i vinduet der det gjennomskinnelig gjør at man automatisk forholder seg til noe innenfor og utenfor. Det indre og ytre som noe personlig, hvordan man er innvendig i forhold til en utvendig representasjon, og en kontroll over indre drifter i forhold til ytre normer og regler.

Og en avgrensning mellom mennesker, om man er innenfor eller utenfor. Det å observere noe fra utsiden eller innsiden, hvordan man oppfatter ting forskjellig ut ifra hvilke ståsted man har, både fysisk, men mest psykisk.

I det indre ligger det ofte en frykt for å ikke passe inn og ikke bli forstått. Der det er en dobbelthet med å på den ene siden prøve å passe inn, men likevel være fri.

For å forsterke mine tanker om rutenette, det stramme mot det organiske og det indre med det ytre bruker jeg sveisede metallstrukturene som jeg kombinerer med disse delvis transparente vevene. Der jeg legger vekt på at tekstilen er fanget, men også prøver å løsrive seg fra sin struktur. På samme måte som materialene jeg putter inn i vevene på mange måter blir fanget i en form der de prøver å slippe seg løs.

Tekstilens historie interesserer meg som en teknikk som er blitt brukt i årtusener. Både som bruksgjenstander som filleryen som er et teppe som historisk sett er laget av avlgte eller utslitte tekstiler, og får sin siste levetid som teppe. Der det er elementer av dekonstruksjon og konstruksjon. Ved at lagene av historie først er strimlet opp for så satt sammen igjen i en ny form. En transformasjon av materialer som fungerer som byggestener til en ny form. Kontrasten til denne teknikken er den veldig tidskrevende og derfor kostbare gobelin-teknikken. De forteller begge historie bare på forskjellig måte. Og man kan lett igjennom tekstilen lese status og maktforhold. Samtidig som det selvfølgelig brukes i klær og derfor har en sterk forbindelse til det hverdagslige og kroppsnære.

MATERIALER

Det er ofte de små hverdagslige tingene og handlingene jeg bemerker meg. Annliggende vi forholder oss til hver dag, som for eksempel å gjøre seg klar ved å pusse tennene, vaske ansiktet eller drikke en kopp kaffe. Der det både ligger en nytteverdi og et moderne ritual for å gjøre seg klar til verden. Som å dusje og dusjforhenget, som av praktiske grunner er der, men også som et skille fra resten av badet, og gir en form for avgrensning. Skillet mellom det private og det offentlige, og et ytre mot et indre. Og som et sted vi gjør oss klar til en allmenhet ved å være ren. Et dusjforheng har av den grunn vært med meg en stund, fra det var vårt fysiske dusjforheng i kollektivet jeg bor i. Forhenget hadde sakte men sikkert blitt innfisert av sopp, og på den måten bevegde seg over til å bli natur. Den er nå kun som en avklippet stripe i en av vevene, men illustrerer litt hvordan jeg jobber med de funnede materialene. Der en gjenganger er at jeg samler på restene eller relikviene etter handlinger til mennesket.

Jeg har også jobbet med organiske materialer som smør og gele. Der jeg har kombinert noe spiselig med noe uspiselig. Gelatin og skosnører eller grus og fjær. Gelatinskulpturene ble vist på glassplater som hyller opp mot veggen. Så man kunne man se på de under. Smørskulpturene ble vist

i et samarbeid der de ble plassert rundt på gulvet i utstillingsrommet. Jeg liker det tiltrekkende og taktile som ligger i maten som noe spiselig som man begjærer, men også forholder seg til av nødvendigheten for å leve. Den barnslige gleden ved å kombinere maten med noe skittent. Utviske bruksområdet til maten og overføre det til en ubrukkelig skulptur, både i form av å selge fordi den vil råtne opp, og heller ikke lenger fungerer som mat. Jeg liker det kroppslige i maten og disse materialene som egentlig skal bli brukt på innsiden, blir et objekt som er på utsiden. Og tidsbegrensningen og forråtnelsen som skjer i maten, som en naturlig prosess det organiske går igjennom.

Som en forlengelse av dette startet jeg å jobbe med epoxy der jeg tilsatte forskjellige elementer som pølse og krystaller og egg og gullkjede. Som en konserveringen av elementer, der elementene ligger fast i et materiale som i vevens struktur og dette gjør at de ikke kan bli løse igjen.

Gjennomskinneligheten i plasten som gjør at objektene kan bli sett, men utigjengelige for å ta på. Ved at de blir støpt i en kube ser materialene også fordreid og mangesidet ut. Jeg leker i epoxy skulpturene med kombinasjonen av materialer, dyrebare mot de organiske og kominasjoner som kan fortelle en historie. Som reker mot nett, og duebein mot fjær. Der meningen i de forskjellige elementene ligger i min egen fabulering rundt de forskjellige objektene. I rekeskallene, er det skallet som et tomt skall, som er blitt fast i sin struktur, der det er et nett som skiller de to skallene. Der det ene er innenfor og det andre er utenfor, men i forhold til reker vil man kanskje tenke at det er reken som ligger utenfor nettet som er fri, men i forhold til menneskelige relasjoner er det som oftes det å være innenfor i forhold til en sosial norm der man føler seg mest fri.

FORSTÅ GJENNOM Å GJØRE

Jeg forstår gjennom å bruke hendene og den kroppslige erfaringen ved å bruke alle sansene. Jeg persipterer verden gjennom kroppen. Tanke og handling er for meg ikke noe adskilt, de følger hverandre. Så en tanke kan komme som en reaksjon på en handling og omvendt. Vi oppfatter store deler av vår virkelighet gjennom kroppen og utenfor vårt begrepsapparat. Representasjonen med en skildring av ord kan ikke ta over for opplevelsen ved å føle ekstase over musikk, og smaken av jordbær vil aldri kunne formidles sann før man selv har smakt. Språket blir brukt som et verktøy for å beskrive opplevelser, men kan aldri bli satt som en direkte gjengivelse av fenomenet eller opplevelse. Jeg mener med dette at kontakten jeg har med materialene ikke kun fungerer som en idè eller et symbol, men som en taktil kunnskap som er viktig for meg. Samtidig som jeg tenker at språk er en praksis der renhet blir satt høyt. Det har med kommunikasjon å gjøre og er noe man må kunne, for å forstå det som blir sakt eller skrevet. Det kan sannsett bli brukt som et maktverktøy der

de som ikke forstår blir utelatt. Språket henger også sammen ideen om de rene konseptene, i forhold til et krav om å formulere seg tydelig til sine omgivelsene.

Jeg prøver i mine arbeider og prosjekter å jobbe med en taktil kunnskap som oppfattes utenfor vårt språklige apparat.

Noen ganger forstår kroppen min før jeg selv er det bevisst. Som for eksempel i møte med en person kan jeg få vondt i magen og kroppen spenner seg, da har kroppen før hjernen oppdagat at den har blitt utsatt for et ubehagelig møte. På samme måte får jeg i arbeid med et materiale, en kroppslig eller intuitiv formening om komposisjon og sammensetning.

I løpet av min kunstneriske prosess er det noen ting som ofte kommer tilbake, som en palett eller en del av mitt tankegods, der veven og mine ideer om renhet og skitt er grunnlaget. Men selvom jeg har noen forestillinger om resultatet blir det på gjennomføringsplanet ofte noe helt annet. På den måten kommer jeg videre i en prosess der neste arbeid ennå ikke er klart visualisert og fremdeles kan overraske. Tekstil har ved seg at det er et mykt og bøyelig materiale, dermed alltid en mulighet til forandring, fordi det ikke er noe statisk. Så når jeg jobber med veven som skulptur i kombinasjon med stål strukturene gir materialene meg nye innfallsvinkler som generer i nye prosjekter. Ved den gjentakende rytmen det er å jobbe fysisk med et materiale kommer jeg mer i kontakt med objektene, der min underbevissthet og spontanitet kan utforskes. Samtidig liker jeg at håndverk tar tid, og jeg ser på dette som en kontrast mot et effektivitetssamfunn der nytteverdi av både objekter og tiden man bruker blir satt høyt.

Jeg prøver å holde prosessen med å gjøre, jobbe og produsere åpen innenfor de rammene jeg har satt.

Selvom arbeidene blir stilt ut, og i den situasjonen er ferdig, så ser jeg også på de som moduler jeg kan jobbe videre med. Der jeg for eksempel kan sveise om formene til nye skulpturer eller klippe opp deler av vevene og kombinere de inn i nye arbeide.

Som en fortsettelse av disse tankene og prosjektene jeg har presentert i denne teksten vil jeg til master utstillingen gå opp i størrelse. Fremdeles vil jeg jobbe med veven og de sveisede strukturene, men for å trekke inn det nedbrytbare som i de forgjengelige matskulpturene vil jeg plassere arbeidene ute, så de kan forvitte av vær og vind. Der både dobbelheten i strukturen og veven, og det bestandige mot det midlertidige vil bli undersøkt. Fra mine tidligste prosjekter der jeg jobbet med å observere urenheter som fenomener i en forskeraktig klinisk estetikk og metode, så syns jeg at det nå det er interessant å se på hele prosjektet som et skittent konsept. Både ved å benytte veven som er knyttet til bruk og håndverk, og min holdning til arbeidene og prosessen.